

สถานะล่าสุดความร่วมมือด้านพลังงานในกรอบอาเซียน

โครงการ/แผนงาน/คตล.	ความคืบหน้า/สถานะ	ศักยภาพ/ข้อคิดเห็นอื่นๆ
	การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน (ASEAN Ministers on Energy Meeting – AMM) ครั้งที่ ๒๙ ณ กรุงบันดาร์เสรีเบกาวัน บรูไน ดารุสซาราม ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๑ กันยายน ๒๕๕๔	
๑. การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน (ASEAN Minister on Energy Meeting – AMEM) ครั้งที่ ๒๙	<p>๑.๑ ที่ประชุมรับทราบผลสำเร็จของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านความร่วมมือพลังงานอาเซียน สำหรับปี ๒๕๕๓-๒๕๕๔ (APAEC 2010-2015) ซึ่งประกอบด้วยโครงข่ายสายไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid) โครงข่ายท่อก๊าซอาเซียน (Trans ASEAN Gas Pipeline) ถ่านหินและเทคโนโลยีถ่านหินสะอาด ประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน พลังงานทดแทน นโยบายและแผนพลังงานของอาเซียน และการใช้พลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ ซึ่งสนับสนุนแผนแม่บทการเชื่อมโยงในอาเซียน และการบูรณาการด้านพลังงานในภูมิภาค</p> <p>๑.๒ ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้าของโครงการด้านพลังงาน อาทิ โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Project on Promotion of Energy Efficiency and Conservation – PROMEEC) การรับรองผู้จัดการพลังงานและผู้ใช้พลังงานขั้นสุดท้ายที่เพิ่มขึ้นภายใต้แผนงานสำหรับผู้บริหารพลังงานอาเซียน (ASEAN Energy Manager Accreditation Scheme – AEMAS) การมอบรางวัลสาขาการจัดการพลังงานแก่ผู้ประกอบการของอาเซียน (ASEAN Energy Awards) ศูนย์พลังงานหมุนเวียนอาเซียน โครงการสนับสนุนพลังงานหมุนเวียนอาเซียนระหว่างอาเซียน – เยอรมัน (ASEAN-Germany Renewable Energy Support Program for ASEAN – ASEAN-RESP)</p>	<p>ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๘ ณ กรุงจาการ์ตา ระหว่างวันที่ ๗-๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ได้ย้ำถึงความสำคัญในเรื่องความร่วมมือด้านพลังงานของภูมิภาค ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ (๑) การแลกเปลี่ยนข้อมูล มาตรฐานความปลอดภัยของพลังงานนิวเคลียร์ และที่เกี่ยวข้องในภูมิภาคและพันธมิตร (๒) ความมั่นคงด้านพลังงาน โดยเฉพาะการตอบสนองในระยะสั้นและระยะยาวเรื่องอาหารและความมั่นคงด้านพลังงาน ตลอดจนความผันผวนของราคาอาหารและพลังงาน (๓) โครงการที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติด้านประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน (๔) ข้อผูกพันในการลดก๊าซเรือนกระจกผ่านการจัดการพลังงาน และ (๕) ความสำคัญของความร่วมมือด้านพลังงานกับประเทศคู่เจรจา เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนด้านพลังงาน โดย</p>

โครงการ/แผนงาน/คตล.	ความคืบหน้า/สถานะ	ศักยภาพ/ข้อคิดเห็นอื่นๆ
	<p>โครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาดของอาเซียน + ๓ (ASEAN + 3 for Clean Development Mechanism – CDM) และโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์อย่างปลอดภัยในอาเซียนเพื่อเป็นทางเลือกในอนาคต</p>	<p>การกระจาย พัฒนาและอนุรักษ์แหล่งพลังงาน การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>
<p>๒. การประชุมรัฐมนตรีอาเซียน + ๓ ด้านพลังงาน ครั้งที่ ๘ (8th AMEM + 3)</p>	<p>๒.๑ ที่ประชุมได้หารือใน ๓ สาขาหลัก ได้แก่ ความมั่นคงด้านพลังงาน ตลาดน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ และพลังงานทดแทนและพลังงานหมุนเวียน (NRE) และประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน (EE&C)</p> <p>๒.๒ ในด้านความมั่นคงด้านพลังงาน ที่ประชุมเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการเชื่อมโยงด้านพลังงานเพื่อให้ภูมิภาคอาเซียนบรรลุเป้าหมายความมั่นคงทางพลังงาน และให้ความมั่นคงด้านพลังงานครอบคลุมถึงเรื่องการพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์ การเก็บสำรองน้ำมัน และเทคโนโลยีถ่านหินและถ่านหินสะอาด นอกจากนี้ ที่ประชุมเห็นพ้องที่จะสนับสนุนการศึกษาและพัฒนาแผนการเก็บสำรองน้ำมัน การรวบรวมข้อมูลความก้าวหน้าของการเก็บสำรองน้ำมันเป็นรายปี และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้าน Oil Stockpiling Roadmap (OSRM) ซึ่งได้มีขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ เวียงจันทน์</p> <p>๒.๓ ที่ประชุมสนับสนุนการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการรับมือราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ผันผวน รวมถึงการแบ่งปันประสบการณ์และบทเรียนในการแสวงหาคำตอบเพื่อรับมือกับความผันผวนของราคาน้ำมันและความไม่แน่นอนของอุปสงค์น้ำมันเนื่องจากปัจจัยทางด้านภูมิรัฐศาสตร์และอื่นๆ</p> <p>๒.๔ ในส่วนของความร่วมมือด้านพลังงานทดแทนและพลังงานหมุนเวียน (NRE) และประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน (EE&C) ที่ประชุมรับทราบความสำเร็จของโครงการกลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean</p>	

โครงการ/แผนงาน/คตล.	ความคืบหน้า/สถานะ	ศักยภาพ/ข้อคิดเห็นอื่นๆ
	Development Mechanism – CDM) และรับทราบความก้าวหน้าของเป้าหมายการลดการใช้พลังงาน และเป้าหมายการใช้พลังงานหมุนเวียนในการผลิตไฟฟ้า	
๓. การประชุมรัฐมนตรีเอเชียตะวันออกด้านพลังงาน ครั้งที่ ๕ (5 th EAS EMM)	๓.๑ ที่ประชุมรับรองแผนปฏิบัติการและเป้าหมายการประหยัดพลังงานที่จัดทำไว้ด้วยความสมัครใจและใช้ร่วมกันในประเทศเอเชียตะวันออกที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับทราบความก้าวหน้าของโครงการเชื้อเพลิงชีวภาพเพื่อการขนส่งและเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาฐานข้อมูลเชื้อเพลิงชีวภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออก การดำเนินโครงการเชิญชวนนักวิจัย การปรับปรุงคู่มือการค้าน้ำมันดีเซลชีวภาพของประเทศเอเชียตะวันออกและสถาบันวิจัยเศรษฐกิจอาเซียนและเอเชียตะวันออก (Economic Research Institute of ASEAN and East Asia – ERIA) และการปรับปรุงวิธีการประเมินผลการใช้พลังงานจากชีวมวลอย่างยั่งยืน	
๔. การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานกับทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ (IEA)	๔.๑ ที่ประชุมรับทราบข้อมูลและทิศทางของอุปสงค์และอุปทานพลังงานของโลก และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประเทศในเอเชียและภูมิภาคอาเซียน ๔.๒ ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าความร่วมมือด้านพลังงานระหว่างอาเซียนกับ IEA เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการและเทคโนโลยีทางด้านพลังงาน ซึ่งรวมถึงนโยบายทางด้านพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการเตรียมพร้อมกับสถานการณ์ฉุกเฉิน	
	ข้อมูลโครงข่ายระบบสายส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid – APG)	
โครงข่ายระบบสายส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid – APG)	๑. แนวคิดการเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าอาเซียน คือ (๑) ให้ใช้ทรัพยากรในภูมิภาคให้เกิดประโยชน์สูงสุด (๒) พัฒนาแหล่งผลิตไฟฟ้าขนาดใหญ่ในเชิงการค้า และ (๓) ให้มีความร่วมมือในการผลิตและใช้พลังงานไฟฟ้าในกลุ่มประเทศอาเซียน	

โครงการ/แผนงาน/คตล.	ความคืบหน้า/สถานะ	ศักยภาพ/ข้อคิดเห็นอื่นๆ
	<p>๒. แผนงาน APG ได้แก่ การปรับปรุงกฎหมายและกรอบการควบคุมการค้า และการเชื่อมโยงไฟฟ้าระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมทั้งการปรับปรุงแนวปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานด้านเทคนิคในด้านการออกแบบ การเดินระบบและบำรุงรักษา (ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๓) กำหนดและเสนอรูปแบบการระดมเงินทุนสำหรับโครงข่ายระบบส่งไฟฟ้าอาเซียน (ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๔) และพัฒนาความเชื่อมโยงระดับทวิภาคี/พหุภาคี (ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๘)</p> <p>๓. ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะกลุ่ม GMS มีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด มีการพัฒนาบุคลากรร่วมกัน มีการดูงานในประเทศต่างๆ และมีการซื้อขายไฟฟ้าแบบทวิภาคีอยู่แล้ว มีทรัพยากรน้ำและถ่านหินปริมาณมากซึ่งสามารถพัฒนาเป็นพลังงานไฟฟ้าได้ สภาพทางภูมิศาสตร์ที่อยู่บนแผ่นดินเดียวกัน สามารถทำให้การเชื่อมโยงระบบทำได้ง่าย นอกจากนี้ประเทศที่มีทรัพยากรมากกลับมีความต้องการไฟฟ้าต่ำ ทำให้มีความจำเป็นต้องพัฒนาแหล่งพลังงานไฟฟ้าขนาดใหญ่ขายให้ประเทศที่มีความต้องการไฟฟ้าสูงแต่ไม่มีทรัพยากรเพียงพอ ดังนั้น จึงเป็นปัจจัยเร่งให้มีการเชื่อมโยงระบบไฟฟ้าและเป็นประโยชน์ร่วมกัน</p>	
	<p>ข้อมูลโครงการเชื่อมโยงท่อก๊าซธรรมชาติอาเซียน (Trans-ASEAN Gas Pipeline – TAGP)</p>	
<p>โครงการเชื่อมโยงท่อก๊าซธรรมชาติอาเซียน (Trans-ASEAN Gas Pipeline – TAGP)</p>	<p>๑. การประชุมผู้นำอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการครั้งที่ ๒ ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อ ๑๕ ธ.ค. ๒๕๔๐ ได้เรียกร้องให้มีการบริหารจัดการด้านโครงข่ายพลังงานในภูมิภาคร่วมกัน เช่น โครงการเชื่อมโยงท่อก๊าซอาเซียน และต่อมาเมื่อวันที่ ๕ ก.ค. ๒๕๔๕ ระหว่างการประชุมอาเซียนพลังงานครั้งที่ ๒๐ ณ เมืองบาห์ลี ได้มีการลงนาม MOU ในการพัฒนาโครงการเชื่อมโยงท่อก๊าซธรรมชาติอาเซียน และเมื่อวันที่ ๑๑ พ.ย. ๒๕๕๔ ระหว่างการประชุม ASCOPE ครั้งที่ ๗๒ ที่ประเทศบรูไน ได้มีการจัดทำร่าง MOU ฉบับใหม่ใน</p>	

โครงการ/แผนงาน/คตล.	ความคืบหน้า/สถานะ	ศักยภาพ/ข้อคิดเห็นอื่นๆ
	<p>การพัฒนาโครงการฯ</p> <p>๒. ภายใต้ร่าง MOU ฉบับใหม่ดังกล่าว อาเซียนได้มอบหมายความรับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกอาเซียนในกรณีเกิดวิกฤติพลังงาน ดังนี้ (๑) ให้บริษัท Petronas ทบทวน MOU โครงการเชื่อมท่อก๊าซอาเซียน โดยให้รวมกลยุทธการบริหารการสำรองก๊าซธรรมชาติเพื่อป้องกันภาวะขาดแคลนและความร่วมมือด้านก๊าซ LNG ด้วย โดยให้แล้วเสร็จภายในเดือน ก.ค. ๒๕๕๖ (๒) ให้บริษัท Pertamina ของอินโดนีเซียหารือร่วมเรื่องมาตรการที่ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงจุดหมายปลายทางในการส่งในสัญญาการซื้อขาย LNG ให้แล้วเสร็จภายในเดือน พ.ย. ๒๕๕๕ และ (๓) ให้บริษัท PTT หารือร่วมเรื่องมาตรฐาน LNG และความสามารถในการบริหารท่าเรือให้แล้วเสร็จภายในเดือน พ.ย. ๒๕๕๕</p> <p>๓. โครงการ TAGP ปัจจุบันมีท่อเชื่อมโยงก๊าซธรรมชาติระดับทวิภาคีมีความยาวรวมกันประมาณ ๓,๐๒๐ ก.ม. (ท่อก๊าซธรรมชาติภายในประเทศและ cross-border) โดยแนวคิดเชื่อมโยงท่อก๊าซในระดับพหุภาคีมีความยาวรวมกันประมาณ ๔,๕๐๐ ก.ม. ซึ่งในอนาคตจะมีท่อก๊าซธรรมชาติเชื่อม ไทย-พม่า ๒๕๐ ก.ม. อินโดนีเซีย (แหล่งนาทูนา) – เวียดนาม ๙๐๐ ก.ม. อินโดนีเซีย (แหล่งนาทูนา)-JDA-ไทย ๑,๕๐๐ ก.ม. อินโดนีเซีย (แหล่งนาทูนา) – มาเลเซีย ๖๐๐ ก.ม. และอินโดนีเซีย (แหล่งนาทูนา) – ชวา ด้วย</p> <p>๔. ความท้าทายในการเชื่อมโยงท่อก๊าซอาเซียน ประกอบด้วย (๑) ความชัดเจนเรื่องรูปแบบการนำปริมาณสำรองก๊าซแหล่งนาทูนา ว่าจะเป็นการผลิตเพื่อใช้ในประเทศหรือส่งออก (๒) กฎหมาย/กฎระเบียบนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดส่งก๊าซผ่านน่านน้ำประเทศที่สาม ความเป็นเจ้าของระบบท่อส่งก๊าซ การให้บุคคลที่สามใช้ประโยชน์ระบบท่อส่งของแต่ละประเทศ การระงับข้อพิพาท การปล่อยก๊าซ CO₂สู่ชั้นบรรยากาศ และ</p>	

โครงการ/แผนงาน/คตล.	ความคืบหน้า/สถานะ	ศักยภาพ/ข้อคิดเห็นอื่นๆ
	โครงสร้างราคาก๊าซของแต่ละประเทศ (๓) คุณสมบัติก๊าซที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ และ (๔) โครงสร้างการจัดเก็บภาษีก๊าซและอัตราค่าบริการส่งก๊าซ	

กองสนเทศเศรษฐกิจ
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕